

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava druhá, moc zákonodárná**
 - Zákonodárná moc náleží dvojkomorovému Parlamentu – Poslanecké sněmovně (200 na 4 roky) a Senátu (81 na 6 let).
 - Volby do PS podle poměrného zastoupení, do S podle většinového systému.
 - Mandát zaniká, nesložením platného slibu, uplynutím voleb. období,
 - vzdáním se mandátu, ztrátou volitelnosti, rozpuštěním PS (jen u poslanců) a neslučitelností s funkcí prezidenta, soudce či jiné dle zákona.
 - Poslance ani senátory nelze trestně stíhat za jejich projevy a hlasování v Parlamentu.
 - PS může zřizovat vyšetřovací komise a jako své orgány výbory a komise.
 - Při rozpuštění PS může Senát přijímat zákonná opatření. Jsou dočasná, pokud je nová PS neschválí na své první schůzi.
 - Komory Parlamentu jsou usnášeníschopné při třetinové účasti. Pro schválení bezpečnostních opatření (např. válečný stav nebo vojenské mise) je zapotřebí třípětinové většiny.

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava druhá, moc zákonodárná**
 - Návrhy zákonů PS může podat poslanec, skupina poslanců, Senát, vláda a zastupitelstvo vyššího územního samosprávného celku.
 - Parlament rozhoduje o vyhlášení válečného stavu a vybraných obraných a záchranných aktivitách.
 - Vláda rozhoduje o průjezdu nebo přeletu cizích vojenských sil přes ČR a jejich účasti na vojenských cvičeních v ČR.
 - Návrh zákon schváleného PS je postoupen Senátu, který jej schválí, zamítne nebo pozměněné vrátí.
 - O Senátem nepřijatém zákonu hlasuje PS a schválen je nadpoloviční většinou všech poslanců. Pozměněný návrh je buď schválen, nebo je hlasováno o původním návrhu – nadpoloviční většina všech poslanců.
 - Prezident má právo vrátit přijatý zákon (ne zákon ústavní). PS může nadpoloviční většinou vrácený zákon schválit.
 - Přijatý zákon podepisuje prezident, předseda PS a předseda vlády a v platnost vstupuje jeho vyhlášením.

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava třetí, moc výkonná - prezident**
 - Je hlavou státu, je volen v přímých volbách na 5 let a není z výkonu funkce odpovědný.
 - Pokud není zvolen v prvním kole nadpoloviční většinou, pak do druhého kola postupují dva neúspěšnější kandidáti – zvolen je kandidát s nejvyšším počtem hlasů.
 - Návrh na prezidenta podává nejméně 10 senátorů, 20 poslanců nebo peticí 50 tis. občanů ČR
 - Prezidentem může být občan volitelný do Senátu a to max. dvakrát za sebou.
 - Prezident jmenuje a odvolává předsedu a členy vlády a odvolává vládu. Jmenuje soudce, členy Bankovní rady ČNB, prezidenta NKÚ, generály.
 - Je vrchním velitelem ozbrojených sil. Má právo vracet zákony a odpouštět či zmírňovat soudní tresty. Uděluje státní vyznamenání.
 - Zastupuje stát navenek, pověřuje a odvolává vedoucí zastupitelských misí.
 - Má právo účastnit se a vystupovat na schůzích PS a Senátu.
 - Nelze jej trestně stíhat. Senát může dát ústavní žalobu pro velezradu a hrubé porušení ústavy. Ústavní soud ho může zbavit výkonu prezidentského úřadu.

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava třetí, moc výkonná - vláda**
 - Je vrcholným orgánem výkonné moci – předseda, místopředsedové, ministři.
 - Prezident jmenuje předsedu a na jeho návrh členy vlády. Do 30 dnů od jmenování žádá PS o důvěru. Jestliže důvěru nezíská, proces se opakuje.
 - Vláda může požádat PS o vyslovení důvěry.
 - PS může vládě vyslovit nedůvěru – návrh podává min. 50 poslanců.
 - Po nevyslovení důvěry nebo vyslovení nedůvěry podá vláda demisi.
 - K přijetí usnesení vlády je zapotřebí nadpoloviční většiny všech členů.
 - Předseda organizuje činnost vlády, řídí schůze, vystupuje jejím jménem.
 - Vláda je oprávněna k provedení zákona vydávat nařízení.
 - Ministerstva a správní úřady lze zřídit pouze zákonem. Společně s orgány územní samosprávy mohou v mezích zákona vydávat právní předpisy.

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava čtvrtá, moc soudní**
 - **Je vykonávána nezávislými soudy a nezávislými soudci.**
 - Ústavní soud – 15 soudců jmenovaných prezidentem na 10 let. Bez souhlasu Senátu nesmí být trestně stíháni.
 - Ústavní soud rozhoduje:
 - o zrušení zákonů a právních předpisů, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem nebo zákonem,
 - stížnosti samosprávných orgánů proti nezákonnému zásahu státu,
 - o ústavní stížnosti proti zásahu veřejné moci do základních práv a svobod,
 - o ústavní žalobě Senátu proti prezidentu,
 - o některých opatřeních k provedení rozhodnutí mezinárodního soudu,
 - ve sporech o kompetencích státních orgánů a orgánů územní samosprávy,
 - o souladu mezinárodní smlouvy s ústavním pořádkem před ratifikací, do rozhodnutí nemůže být smlouva ratifikována.
 - Soudci ÚS jsou vázáni pouze ústavním pořádkem.

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava čtvrtá, moc soudní**
 - **Soudy**
 - Poskytují ochranu právům a jenom soudy rozhodují o vině a trestu.
 - Jsou tvořeny: okresními, krajskými a vrchními soudy, Nejvyšším správním soudem a Nejvyšším soudem.
 - Vrcholným soudním orgánem je Nejvyšší soud, kromě případů v kompetenci Ústavního soudu nebo Nejvyššího správního soudu.
 - Soudce má právnické vzdělání a jmenuje ho prezident.
 - Soudci rozhodují v senátu nebo jako samosoudci.
 - Zákon stanoví kdy se rozhodování účastní i další občané.
 - Účastníci řízení mají před soudem stejná práva.
 - Jednání před soudem je ústní a veřejné. Vyhlášení rozsudku je veřejné.

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava pátá, Nejvyšší kontrolní úřad**
 - Je nejvyšší a nezávislý kontrolní orgán dohlízející na hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu.
 - Prezidenta a viceprezidenta NKÚ jmenuje prezident.
 - Působnost, struktura a další je stanoveno zákonem.

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava šestá, Česká národní banka**
 - Je ústřední bankou státu.
 - Hlavním jejím cílem je cenová stabilita. Do její činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona.
 - Působnost, postavení a další je stanoveno zákonem.

Ústava

- **Ústava České republiky – Hlava sedmá, Územní samospráva**
 - Česká republika je členěna na obce – základní územní samosprávné celky, a na kraje – vyšší územní samosprávné celky
 - Vytvořit nebo zrušit vyšší územní samosprávné celky lze jen ústavním zákonem.
 - Stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.
 - Obce a kraje jsou veřejné korporace s vlastním majetkem a hospodařením, spravují je zastupitelstva.
 - Členové zastupitelstva jsou voleni v tajných volbách a funkční období je čtyřleté.
 - Zastupitelstva mohou vydávat obecně závazné vyhlášky.